

Thermodynamica

R.C. Beljaards

De tweede wet van de thermodynamica is op veel van het dagelijkse leven van toepassing. Die wet vertelt ons dat elk systeem streeft naar een zo groot mogelijke wanorde (entropie). In een glas zal de siroop en het water uiteindelijk een prima limonade opleveren. Maar de wet was bijvoorbeeld ook van toepassing op mijn kinderen; het 's ochtends nog door de ouders opgeruimde speelgoed richting de hoek van de woonkamer was 's middags steevast overal in huis te vinden.

BEHOEFTE AAN CORRECTIE

In deze editie van het tijdschrift zijn twee thema's opgenomen. Eén daarvan is het thema cosmetische dermatologie. Peter Velthuis verschaft ons inzicht in de soms mistige wereld van de minimaal invasieve cosmetische ingrepen. En de pogingen van beleidsmakers om in de entropie van zorgverleners die dit (mogen) uitoefenen structuur te brengen. Ook op de dermatoloog wordt door de zorgconsument in toenemende mate druk gelegd tot het verrichten van cosmetische ingrepen en onverzekerde zorg. Nu mijn eigen slapen grijs worden en kraaienpootjes al enige tijd zichtbaar zijn, had ik hoop dat patiënten die zorgvraag aan mij voorbij zouden laten gaan. Het is ijdele hoop gebleken, schijnbaar is het droombeeld van de 'maakbare mens' en de bijbehorende behoefte aan correctie dermate groot dat zelfs mijn spreekuur er niet van verstoken blijft. Verder bevat dit cosmetisch katern twee lezenswaardige artikelen over complicaties als nasleep van een cosmetische ingreep. In een vorig voorwoord schreef ik al over het *primum, no nocere* uit de Eed van Hippocrates. Overigens is de meest voorkomende complicatie die dermatologen zien van een 'cosmetische behandeling', het non-melanoma huidkanker, de resultante van het ongebreideld fraai bruin willen laten worden van de huid, in natura verkregen en/of via de zonnebank. Met dank aan modeontwerper Coco Chanel die met de 'zonbehandeling' van haar eigen huid het tijdperk van de bruinegekleurde huid heeft geopend.

GEKLEURDE SAMENLEVING

Dit brengt ons automatisch bij het andere themakatern, de gekleurde huid. Tot 1600 was Noord-Europa een blank werelddeel, op een enkele vermenging met een Spaans teint na, zijnde de resultante van de Tachtigjarige Oorlog. Door de ontdekking van de continenten met als gevolg de schandelijke, onvrijwillige verplaatsing van volkeren en daarna de kolonisatie van de wereld raakte Europa steeds meer getint. Ik voorspel dat ook hier de tweede wet van de thermodyna-

"De avonturen van Asterix de Galliër. De Kampioen".
Goscinny R., Uderzo A., 1971

mica ervoor zal zorgen dat uiteindelijk, over vele decennia, we alleen nog een melange hebben van prachtige gekleurde huiden. Krijgt Coco Chanel toch haar zin, en zijn wij dermatologen dankzij de toename aan melanocyten voorzien in preventie tegen huidkanker? In hun opiniestuk stellen Jim Zeegelaar *et al.* de belangrijke vraag of voor de gekleurde samenleving onze manier van dermatologische diagnostiek nog wel houdbaar is. Inderdaad, voor de donkere huid volstaat bijvoorbeeld de 'erythrosquameuze dermatose' uit onze PROVOKE-systematiek niet. Stof tot nadenken dus voor de opleiders – één van hen reageert overigens in dit nummer via een commentaar. En mogelijk moet PROVOKE worden aangepast. Het lijkt mij, hoe dan ook, een enorme opgave.

Tot slot: mijn vader, eigenaar van een verffabriek, leerde mij dat zwart en wit geen kleuren zijn. Zijn kleurmakers lieten mij als kind zien dat wit licht louter een samenraapsel is van alle hoofdkleuren. Een voorzichtige en knipogende conclusie? Er bestaat geen wit en ook geen zwart, er bestaan alleen vijftig tinten grijs.

CORRESPONDENTIEADRES

Rob Beljaards

E-mail: r.beljaards@nvdv.nl